

Betreft : Inbreng van de NMV op de contouren van klimaatplan 2024

Datum : 12 januari 2024

Geachte heer Jetten,

In uw brief d.d. 27-10-2023 met kenmerk DGKE-K/ 38056952 lazen we dat u met het concept klimaatplan 2024 werkt aan een klimaatbeleid gebaseerd op een gedragen perspectief voor de samenleving in 2050. Daarom consulteert u alle betrokken stakeholders en geeft u hen gelegenheid om inbreng te leveren. Van die mogelijkheid maakt de Nederlandse Vakbond Melkveehouders (NMV) gebruik, in de verwachting dat onze inbreng werkelijk een plek krijgt in de totstandkoming van het definitieve klimaatplan.

Waar het klimaatplan over zou moeten gaan

Het klimaatplan zou moeten gaan over de manier waarop alle stakeholders een evenredige bijdrage kunnen leveren aan het terugdringen van broeikasgassen. Na kennis genomen te hebben van de "Concept update Internationaal Plan Energie en Klimaat", moet de NMV constateren dat het klimaatplan wordt gebruikt om allerlei andere onderwerpen te behandelen, van water, natuur, bodem, opkoopregelingen tot en met het stikstofbeleid. Dit is grotendeels irrelevant voor het klimaatbeleid. Sterker nog: Vanuit het perspectief van klimaat is stikstof juist geen probleem maar een zegen, omdat stikstof zorgt voor groei van gewassen, struiken, planten en bomen. En daarmee dus bijdraagt aan vastlegging van het

Inbreng 1: De NMV roept u op om te stoppen met plakken van 'probleem-stickers' op de landbouw. Houd het klimaatplan zuiver en beperk dit tot reductie van broeikasgassen. Misbruik het klimaatplan niet door dit op een oneigenlijke manier te vermengen met andere zaken zoals het NPLG en de Bossenstrategie.

broeikasgas CO2.

Voorwaarden voor een geslaagde transitie

U beschrijft in het concept klimaatplan enkele voorwaarden voor een geslaagde transitie. Waaronder de noodzaak van een gedragen perspectief voor de samenleving in 2050. En belangrijker: Een leefbaar klimaat waarin toekomstige generaties kunnen blijven voorzien in hun levensbehoeften, waaronder de beschikbaarheid van 'gezond en betaalbaar voedsel'.

Inbreng 2: De NMV onderschrijft deze voorwaarden voor een zinvolle en geslaagde transitie. In dat kader roepen wij u op om aan deze voorwaarden meer aandacht te schenken. De NMV denkt graag mee.

Reductie broeikasgassen (CO₂ en CH₄) uit de landbouw

De bijdrage aan de nationale emissie van CO₂ vanuit de landbouw -en tuinbouw is relatief gering (bron: Emissieregistratie 2022). De glastuinbouw levert daarbinnen de grootste bijdrage. De bijdrage vanuit de melkveehouderij ontstaat deels vanuit het gebruik van energie in de bedrijfsvoering (verlichting, melken, tractor, . .). Een ander deel ontstaat vanuit biologische processen. Processen die direct samenhangen met het leven op aarde. Dat zijn natuurlijke processen die onderdeel uitmaken van de korte koolstofkringloop. In de korte kringloop eten dieren en mensen planten, waarbij ze een deel van de koolstof vastleggen en een ander deel weer uitstoten als CO₂ of CH₄. Deze CO₂ en CH₄ worden vervolgens weer opgenomen door de planten, deze korte kringloop draagt NIET bij aan een toename van broeikasgassen.

Het is zeer risicovol om klimaatbeleid te richten op reductie van broeikasgassen uit de biologische processen in de korte kringloop, omdat het beleid zich dan feitelijk tegen het leven keert. Inmiddels komt ook meer kennis beschikbaar over CH₄ (methaan) die ontstaat tijdens de darm -en pens fermentatie van herkauwers. Dit biogeen methaan dient anders bezien te worden dan fossiel methaan.

Inbrengr 3: De NMV verzoekt om broeikasgassen die ontstaan vanuit biologische processen in de korte kringloop in de basis vrij te stellen van klimaatbeleid. Het is klimaatplan zal zich vooral moeten richten op de broeikasgassen die vrijkomen bij de verbranding van fossiele brandstoffen (inclusief vliegverkeer en zeevaart), omdat dit de grootste bijdrage levert. Voor de melkveehouderij zal het klimaatplan zich moeten beperken tot broeikasgassen die ontstaan door verbruik van energie (elektriciteit en brandstof) in de bedrijfsvoering. Overwogen kan worden om de landbouw helemaal vrij te stellen van een reductieopgaaf voor broeikasgassen, omdat de bijdrage in het totaal relatief gering is.

Bemesting

De huidige geopolitieke verhoudingen maken het belang van voedselzekerheid duidelijk. Het is in dat kader belangrijk om de waarde van dierlijke mest te herijken. Dierlijke mest draagt bij aan een beter bodemleven, dus een betere bodemkwaliteit. Dit resulteert in een vruchtbare bodem welke onder andere een positief effect heeft op de biodiversiteit.

Kunstmest draagt niet bij aan het opbouwen van organische stofgehalte in de bodem, terwijl dierlijke mest dat wel doet. Een goede bodemkwaliteit is juist van belang om voedingsstoffen vast te houden en beschikbaar te laten zijn, wanneer het nodig is voor de landbouwgewassen.

Het is niet te verdedigen dat het Nederlands beleid het gebruik van dierlijke mest steeds verder inperkt, hetgeen resulteert in een toename van gebruik van kunstmest. Terwijl bij de productie van kunstmest grote hoeveelheden CO2 vrijkomen door gebruik van fossiele

Inbreng 4: De NMV verzoekt om meer ruimte te creëren voor dierlijke bemesting in combinatie met een lagere kunstmestgift, zonder de voedselproductie in gevaar te brengen. Het verminderen van kunstmestgebruik dient veel meer doelen en past goed in een integrale aanpak. De NMV legt de vraag voor om meer onderzoek te doen, met metingen naar de effecten van meer gebruik van dierlijke mest. Dit jaar is een mooi moment om daar mee te starten.

brandstoffen. Het huidige beleid (gericht op inperking van gebruik van dierlijke bemesting) resulteert dus in minder gezonde bodem en extra verbruik van miljoenen kuubs aardgas. Om nog maar niet te spreken van de extra CO2 emissie die veroorzaakt wordt door de toename in transportbeweging door de verplichte extra afvoer van dierlijke mest.

Stop met micromanagement op postzegel Nederland

De roep om de Nederlandse veestapel te laten krimpen getuigt van micromanagement op de nationale postzegel en is contraproductief voor het tegengaan van klimaatverandering. De mondiale consumptie van zuivel groeit immers en deze melk zal dus geproduceerd worden. Is het niet in Nederland, dan is het in een ander deel van de wereld. En daar schiet het klimaat helemaal niets mee op. De uitstoot per liter melk is in Nederland immers laag. In veel andere landen moeten wel 2 koeien gemolken worden voor 1 in Nederland. Bij een krimp van de Nederlandse veestapel zal het aantal koeien wereldwijd toenemen. In nog breder perspectief is het goed ons te realiseren dat er vele miljoenen heilige koeien in India rondlopen, die niet eens bijdragen aan de voedselproductie.

Inbreng 5: Bekijk het klimaatbeleid vanuit een mondiaal perspectief en voorkom het waterbedeffect, waarbij micromanagement in Nederland resulteert in verplaatsing van hoogwaardige productie met relatief lage klimaatimpact naar andere landen, waar de broeikasgasemissie per kg voedsel hoger is.

Definitie kringlooplandbouw

In 2018 presenteerde het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit haar visie op de landbouw: Waardevol en Verbonden, gericht op circulariteit oftewel kringlooplandbouw. En daarna is het fout gegaan. De visie is gegijzeld door de politiek en misbruikt ter onderbouwing van beleid gericht op krimp van de landbouw, met uitbreiding van de natuur.

Het is nooit gekomen tot een duidelijke, goed onderbouwde, feitelijke en zinvolle definitie van kringlooplandbouw, met een vertaling naar de deelsectoren. Het tegenovergestelde is gebeurd. Kringlandbouw is verworpen tot een duizenddingendoekje waaraan allerlei (veelal bedachte of sterk overdreven) problemen en crisissen zijn opgehangen. Van de prachtige Nederlandse natuur werd een karikatuur gemaakt, alsof deze op instorten staat. Met de boeren van Nederland als belangrijkste daders!

Het handelen van de falende overheid is onverantwoord en heeft enorme schade berokkent aan de landbouw, niet in de laatste plaats in de persoonlijke levenssfeer. Al jaren is de sector

in rep en roer. Het vertrouwen in de overheid is verdwenen. De landbouw 'bungelt', waardoor ondernemers noodgedwongen 'op de handen blijven zitten'.

Inbreng 6: Ga terug te gaan naar de tekentafel. Om gezamenlijk vast te stellen hoe de kringlooplandbouw er in de toekomst uit moet komen te zien, passend bij de eisen van de omgeving. Te beginnen met duidelijke, feitelijk onderbouwde en gedragen definities voor kringlooplandbouw, zonder politiek gemotiveerde lariekoek.

Benut kansen die de landbouw biedt

De landbouw vormt geen probleem in een samenleving die grote hoeveelheden fossiele brandstoffen verbruikt, resulterend in CO2 uitstoot. De landbouw is eerder onderdeel van de oplossing en biedt allerlei kansen. Van CO2 vastlegging, ontwikkelen van biograndstoffen, hergebruik van reststromen tot opwekking van groene energie (zon, wind, biogas). De staldaken van melkveehouders kunnen worden benut voor opwekken van zonne-energie. Energie kan in accu's worden opgeslagen, hetgeen ook nog positief is voor de problemen met het energienetwerk.

In uw klimaatplan wordt initieel 6 miljoen euro beschikbaar gesteld voor hoogwaardige mestverwerking, met aansluitend 48 miljoen euro over een periode van 10 jaar. De ambitie om kansen in de landbouw te benutten lijkt te ontbreken.

Inbreng 7: Ga in gesprek met de landbouw en stel ambitieuze plannen op om kansen te ontwikkelen en benutten. De landbouw werkt graag mee aan een duurzame circulaire samenleving, met lagere uitstoot van CO2 uit de verbranding van fossiele brandstoffen.

Met vriendelijke groet,

Nederlandse Melkveehouders Vakbond